

Glósur úr laganámi við Háskóla Íslands, 6 af 7

Bjarni Benediktsson – Háskóli Íslands – Laganám – Alþingi

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

---

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Uppvaxtar- og námsár
Askja 1-3, Örk 6

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

344: Gleyma þingdeildin mið ávara
ályktun um nokkurt mál, nema
tveir þriðju hlutar þingmanna eru
þessu ráð á fundi og greitt: þar atkvæði.

345 samhlj. nefv. 345. þar þó „lætt
opin lætt málefni“: stað „lætt og mál.“

346 samhl. nefv. 346.

347 samhl. nefv. 347.

348 samhl. nefv. 348.

349 samhl. stj. nefv. 1867 346.

350. Alþingi myndent af báðum þing-
deildum, er þar gænga samán í
eina málstofu. Til þess að gætt verði
fullnægðar ályktun á máli, mega eigi
þessu vera á fundi en tveir þriðju
hlutar þingmanna þingdeilda sinar fyggi
sig, og greitt: þó alþ. atkvæði. Alþingi
veður þó sjálfst. forseta sinn og bændur
í um þingverk og þingreglu, er þó
skulu gilda.

351. Samhl. (stunguálfni) nefv. 352
(nefv. 351 feld).

352-73 skipta öðri máli.

374 at. efni ógærliga samhl. nefv. 375

373. Samhlj. nefv. 373.

374. Samhlj. nefv. 374.

375. Samhlj. nefv. 375.

376. Samhlj. nefv. 376 og stj. nefv. 374

377. Samhlj. stj. nefv. 375.

378. Alþingi er þriðja hluti þess
sem birtur er, þar: þar atkvæði.

379. Alþingi er þriðja hluti þess
sem birtur er, þar: þar atkvæði.

380. Alþingi er þriðja hluti þess
sem birtur er, þar: þar atkvæði.

1) Alþt. 1867 II s. 611-648 (met stjórnskrá Alþ. og atk. 1)

Alþt. 1867 II 615-616

Stj. ábyrgð.

Fjöldi rätgjafa og 2 deildir

Þlitsskjal t:2 konungar um konung-
legt frumvarp t:2 stjórnskráframa-
laga lands 'Salandi' er undirskrifat af
forneta föni Sigurðssyni og Skaldari Str.
Fritóbrassyni.

Um hit at rta framkvæmdavald konung-
dómsins regin: áliturkij, at þingit, mi
sem áttur, verti: at halda fram, at fast
skuli vera sem samfeldart, at konungar
kveði þess vegna landstjórn og þi 'Salandi'
jafnframt reistökum rätgjafa föni 'Salandi'
at þessi rätgjafi og landstjórnin sé
eitt: stjórnskráframa kvæmdinni og
hal: þannig fella ábyrgð stjórnskrá-
hafna sinna bot: andspenis konungi
og þjóðþingi 'Salandinga', eftir þer
sem ger verti: á kvæ: t: reistökum
ábyrgðarlögum. þar sem þingit falk-
træst: þer, at konungar munu fylgilega
træggja föni þannu lag kvæmdar inn-
lands landstjórnar, sem at þess sé vel
þingit og framkvæmdum þessu, þá
vildi þingit ekki, fast á kvæ: t: ölu
þeirra, sem: þessi skuli rät: eiga,
þá þess hal: þingit t:2 verti: kvæ: list
af kvæ: rötum, at: i þessi matlu
ekki þannig er 3 manni eiga rät: .. þá
verti: þingit at lefja sér at atkæga
þer vit, at met þessu breytingu, sem mi
er stungit upp á, á föni þannu lagi af-
þingit, at þer, jafnframt á kvæ: inni
þess vegna þjóðlagum, verti: skilt:
tvar deildir, þá ættur fast eigi þingit
sé státt, at landstjórnin þer á kvæ:
verti: skipt at eina sinum manni,
met stjórnskráfráttum sem á kvæ:
eina frumvarpsins á kvæ: t, at kvæ:
stjórnin skuli eiga vit þjóðþing vort.

Ast. stj. þw.

2 deilthir t. a.

þ mýggja betri met fert og i sambandi mit nýggjafabreytt.

3) ÁR 1867 II 616-617.

"Uppástungr þessa ábravandi breytingu á skipulegi alþingi frá því sem verið hefir, hefir þingið sígi fast ætta þannig hjá né þótt hikaði við at afvæta, best: nokkur þess sem lát:ð er i ljósi, og fast met fullum röðum: ást. stj. þw., vitan er á einum at, at naunnlega sé met öllum eigandi undir þjóðþingi jafn-þá-þá-þá og, alþingi er og sígi nema: einni máttstafa, at ekki byggi fast at vara þyngi met þann, eftir at fast hefir þingið fullt þjáir þvættis- og löggjafar- atkvæði: samker. stjórnskipunar- lögreglu þann vaxprins, og alls sígi nema þann atvinnu, at nokkur þvættis- skortur gótt: veistar við þess leit:ð misbrókum á löggjafar- atkvæði: þingi- ins, heldur er at öðrum leit:ð er þittkon- leit:ð stjórnskipunarlögreglu. Met þess leit:ðis röðum leit:ðu virdist líka stjórnskipunar lögreglu at hafa viljat og gætt við þess hinar óvænlega þvættis- gætt valla lang- ákvættis: þann vaxprins 30., 33. og 46. gr. Best: af þessum heit- um frá hálftu stjórnskipunar, og af þess þingið er samþent um og vitan þessur þvættis, at þyngi þannig þjóð þingi- ins eins og fast er mi, sé i sjálfu sér engin vaxprins svo þvættis og þvættis, at fast samþvættis þvættis hinar aukna veldi þess og vaxprins, né heldur hinar atvættis þann vaxprins veldi, sem upp á er stungið andþvættis þjóð þingi- þann vaxprins sí skotum ofan á i þvættis, at þvættis væri at gætt vaxprins breytingu: fullu og þvættis þvættis: þess, at gætt þvættis leit:ð er mildilegast viljat atkvættis þess og samþvættis" 3

4) Aflpt. 1867 N. 638.

5) Aflpt. 1867 N. 638-41

fr. fjölda

Fæstis fr.

högjör

En með samvinnu gjöri til hvernna þriggja þingna hafi þótt megra gænga að þurfa þessu vinnu, að þessu erlofti-menn þessu á þing, sem til þess þessu þessu.

Þá ást. fyrir einst. greinunum fr. segja svo um 19. apr. -- in þess þingit komst að þessu mitalstöðu, að allþingi skuldi skilt í tvær deildir, vart að þessu þessu t: h mital-manninnar mit netri deild þess, samkvæmt þess, sem fyrir er makt: grundvallarlögunum Danu (með 14 atkv. gegn 8) --.

Um 22. apr. er ein vitnat: ást. stj. fyrir fjölda og ást. h. höftum á þingit, og hafi þessu ást. hafi mit vöku að stj. t: h að ráða þessu á þessu og nema slita höft þessu hafi þingit ákveðið að fjölda þingna. og skipta þessu í tvær deildir.

Um þessu fjölda er vitnat: stj. fr. 1851 og að þingit hafi: allt af þessu haldna þessu 2 þessu mit meirandi þessu fjölda að ardeillegu og mautsýnlegu þessu þessu á þingit, ein þessu þessu sem t: h þessu, að þessu þessu. get: ^{eft} vartat, enda á þessu þessu er ást. 23-24 menn þessu á þessu, ein vel megi þessu vit þessu.

Þá þessu fr. hafi: þessi átt mit að setja reglu um hvernig þessu fjölda skuldi skilt mitur, en þessu þessu ást. miv. þessu þessu þessu haldit í þessu. þessu þessu, að þessu þessu. l. vart: gefur þessu. 318 fr. og þessu vart: þessu fr. stj. 1851 g 1.

Um þessu þessu þessu ást. erloft. menn, hafi þessu þessu mit þessu þessu þessu að þessu þessu þessu metat erloft. þessu á þessu. þessu erloft. menn get: alþessu þessu þessu: undir þessu þessu málum metat landstjórn þessu þessu hafi þessu þessu þessu. þessu hafi: og þessu þessu þessu þessu þessu erloft. í þessu þessu.

Tregganga

Þingit jät: þat rannar sátt vera, þat
 skifting alþingis verður eigi bygt á sama
 grundvelli og: öðrum höndum, þar sem
 tveir málstofur eru, en allt um þat þótt:
 Þinginn (þó) full ástata til, at fylgja
 þessum vegum, sem stjórnsýslan hefur
 sýnt gjöf: ást. fyrir þess. at sé hin
 viðhanta og best til þess fallin at veita
 tregganga fyrir vöðugum og frótramlegum
 framföerum fjörfilagsins, at skipta um
 hluta þingins þannig, at hann haldi í tæm
 um á hinum hvítkalli hlutanum og vitur-
 tabilegri fyrir öllum hvítum alþingum og
 þar sem þeir eru þar til, at á Íslandi
 vanti næst af stjórnsýslum mönnum,
 og þeir nari hertara at selja hvítanum
 í eina málstofu, þá verður þingit allra
 þessum samlegast at geta þess, at best
 þegar kommas kosningum en heldit,
 vint: at þeir eigi ástata til, at vera fyrir
 skort á stjórnsýslum mönnum, en
 þessir hinni heyrari og stjórnsýslari.
 munu geta autsjáanlega betur neytt sín
 í tveimur málstofum en einni, og
 þegar þeir eru allir: efri málstofunni
 met öðrum jafnmörgum hinum neyðdustum
 og greindustum þingmönnum, vint: at
 full tregganga fyrir þess þessum, at atgert
 þinginn þá þá rósemi, statferða og
 stöðugleik, sem heimilist verður af lög-
 gjafarþingi, og girt fyrir at þingit í
 hvítvat: álykti nokkunt þat, sem stat-
 samlegt er almenningsheilkennu, þótt
 fyrir þat þá kosn. þinginn rann um
 fjáðleg og þar um, og sem þingit
 verður at vera samfart um at eigi
 best vit þetta land: "Dannu mót þessum,
 at þingit gnt: bestvettarsamara vit þetta"

Best vater

[Faint, mostly illegible handwritten text in the left margin, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

1) Aðf. 1867 II 641-42.

Skjipunnend

hafi dæli þátt tókandi til greina, þar sem
verit hafi að mata um tryggingu fyrir götum
afdrifum málanna, enda hafi flestir þing-
menn, sem af bostu. vígi at beva, lýst
yfir því at bostu. skuldi eigi fyrir
standa. "En ef þessi skiflinga skuldi
veigant óhentug sta óþarf, vildi þingit
þá beta þeirri ákvörðun mit, at tölu
heima þjóðþjórnar manna mætti breyta
með lögun."

Um 15. gr. segir, at þingit ját:

veigdu, at efri deild sé nokkurt faskipt
þjóðþjórnar manna, en á heima lögun
hafi eigi þátt fast, at beta fleiri þeirra kafa
þar rati, því at neðri deild yrti alt of
þunn skipt of heim vevi skipt þarri
mönnum en 24. "þegar mætt var um,
hefur heima þjóðþjórnar manna skuldi
þjóra til efri þingdeildarinnar sé
nefnd ein, en rætt var i málinn, eigi annar
hentugri veg til þess, en þann, at þingit
þygi þá ein einum flokki til hefur þ
ára, sem þing kosninganna stada. En
til þess, at tryggingin yrti sem best, fyrir
því, at til þingdeildin skotat: málinn meit
sem mestri ró og gætri, vill þingit
ein deildin aldur þessara þ manna
þannig, at enginn þeirra sé yngri en
40 ára. Á þessa skotum nefndarinnar
þelt þingit meit öllum. Þat: þingnefnd.
vini og þinginn sjálfur var þat lýst, at
áðris segir vora dæli tiltakilegi:
þessu efri, eftir því sem til þegar
heir i landi", kúfaldar þess. hafi at þ
verit ógæf feldar landsmönnum; og
þjástofu aldrei þátt veta heima trygg-
fyrir götum þess, eftir því sem
hæf til þagi. "Enda meitist meit öll

4) Akpt. 1867 II.
645-646

ofurvit; hafi þótt ríttast at áskilja
2/3 atker. At á málið heft: framgang.

Um landsdómsáker.⁴ segir at þingmenn
hafi ségi þótt vert at þessa sinni,
meðan við og full skipun væri ségi
þomir á dómvaldi: landinu, at
ákvæða um skipun dóms þessa og
annat þomir viðkomandi, og miðast
riðlara at skipt góð: um þetta í
ábyrgdarb. at á virst. h.; en þess vegna
hafi verið skotið um grein um verkun
þessa dómsins.

5) Akpt 1867 II 647

Um 74. grein.⁵ segir at þomir at
breytt: líkinn við dómst. grein
395; obli virst: at breyta
slitnum lígum nema þingmenn
nautsaga þari til eða eftir almennu
ósk og þess sé áker. sett.

6) Akpt. 1867 I 1029-1030

'Alitabjálit' var samþykkt af þinginu
11. sept.⁶

Fyrir alþ. 1869 lagð: stj. 2 framvörp. þat þessa: þess. t. l. laga, er mákvaran áberita um hina stjórnskrálegu stötu Íslands: ríkissinn!

1) Alþt. 1869 II s. 10 ff.

§1: Stjórnun og alþingi hafa: rann- svinungr á hendi löfjafarvaldit: hin um sérstaklega málefnum Íslands umráðin yfir fjárlaga þess þess. stjórnskrá. um hin sérstak. málefni Íslands.

§2. Þá skuldi komuungr áberita hvernigum af rätgjöfum þess stjórnskrá. t. l. mála sérstaklega skuli þess: hender, sem rätgjafa fyrir Ísland. Þess sem áttir rätgjafar ríkissinn á þess rätgjaf: ríkissinn: og hefir áberit skul dönskum gval. - §3: netri deild alþingis komu fram skilri áberit á hender rätgjafum þess þess á leit rit fólks þingit, og sé fólks- þingit þess samþykkt, gerir þat rät- stalanir þess, sem met þarf. - §4: áttir vald á Íslandi skal á áberit rätgjafum þess: hender landstjórn, sem komuungr skilpar.

§5: um sérstaklega mál: t. l. talur komandi upp er áberit: þ, at af alþingi þess þess á leit megi met lögunum, sem ríkissinn samþykki, fjölag þessum málium §6: var áberit: þ at met lögunum, sem þat: ríkissinn og alþingi samþykkt skuli mákvar áberit: þ um fulltrúalut- deild Íslands: ríkissinn, og þessat t. l. öðru viti verit: áberit: þ met lögunum, sem ríkissinn samþykki, laggi Ísland stöku neith t. l. hina almennu málefna ríkissinn

2) Alþt. 1869 II. 21 ff.

Framvörp t. l. stjórnskrá. um hin sérstaklega málefni Íslands var þat ritara? § 331-3 er um skilting ríkissinn- valdsinn og áberit á framkomandi

§ 15: Á alþingi eiga sata: 30 fjötubjörnu
alþingismenn og 6 embættismenn á Ís-
landi, sem konungur kvætur til þing-
setu til leysis ríkjanna alþingis. Tölu
hinna fjötubjörnu alþingismanna má
bæta með lögun.

§ 16 samhljóða stjór. 1874 § 15

§ 17: Skis er konungsbjörnu alþingismenn
eiga alþingi: 4 fri þingdeildirni. Skis
þingmennina: 4 fri deildirni þys alþingi
með áherslu á konungsmenn in flokki
hinna fjötubjörnu alþingismanna til
bæna í fyrsta sinn, er það kemur saman
eftir að nýjan konungur hafi farið fram
verti, matan á kjörtímanum stendur, nokkur
sata: laust: 4 fri þingdeildirni, sem fjöt-
ubjörnu alþingismenn sitja í, þá ganga
báttar þingdeildirnar, þegar kvætur er að
kjörum nýjan alþingismann, samant
til þess að velja manni í hit lausa
sata: meðal fjötubjörnu þingmannanna

§ 18 dreg at því hit sama og frv. þinggis
1867 § 14, og samant einnig stjór. 1874 § 17

§ 19-21 er samhl. þingfrv. 1867 § 26
28, þá er ni: ritunin grein: .f. felt
in skilum „sem“ um hrottsvik, „sem“

§ 22 samhl. stjór. 1874 § 11
§ 23 samhl. þingfrv. 1867 § 30.

§ 24: Engan skatt má á lagja, né
bæta, né aftaka nema með lagaþot:
skali má heldur taka lán, er skuld-
bindi Ísland, né selja eta með öðru
mítt: láta af hendi nema af fasteignum
landrins, nema slíkt sé með lagaþot:
áskil:

§ 25: Með lögun skal ákvættin föst
fjárhagsáætlun, og skal í henni vera ástæða
þot: um hinar vinulegu réttaklagu
takju landrins, þar á meðal tillegit

Faded handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. It contains various names and dates, such as "1869" and "1874".

úr ríkissjóðnum, og um gjöldin. - Slími
föstu fjárlagsáætlun verður ekki breytt
nema með lögeum. Landspjóinn skal
leggja fyrir hvert realubægt alþingi, undir
eius og það er sáttan komit, áætlun um
auka tekjunnar og aukagjöldin á tveggja
ára fjárlagsáætluninni, sem í hönd fær.
Þessi áætlun skal jafnan fyrst fengin
meðri þingdeildinni til meðferðar.

326: Ekkiert gjald má greiða af hendu
nema heimild sé til þess: föstu fjárlags-
áætluninni eða: fjárlagslögeum.

327: Alþingi hefur tvo yfirlitshættur menn,
og skulu þeir veitháttur fyrir starfa
sinnar (þessir menn eiga að sagnabæta herra
áhrags veitninga um tekjur og gjöld
landrins, og gæta þess, að tekjur landrins
sé þar allar taldar og að skert hef-
verið itgaldit nema eftir hinum sam-
þykktu fjárlagslögeum. Þeir gæta því að
þi allar skýrslur þess og skjöl, sem þeim
þykja þurfa. Síðan skal salfra þessum árs-
veitningum fyrir hvert tveggja ára tímur
til: einu veitning og leggja hann fyrir
alþingi ásamt með athugasemdum eftir-
skotunnarmanna, og skal þá þar lagt
úrskurt á hann með lagaþot.

328: Ekkiert lagaþot má samþykkið
til fullvæðingar þess er það hefir verið velt
þessum sínum: hvern þingdeildinni
um sig. - lagaþotum þess, sem alþingi
hefir felt, verður ekki oftav tekið til um-
mæðu á því þingi.

329: Samhl. stjórns. 1874 g 28 fyrri
hlutinn. En 1869 hljóðar ritanta ritningin
na: "Siðli a. v. v. l. t. sin þriðjungar
athvæða með framfarirna, er málið
fallit", og er: stat þess 1874 komin
að tilvæðingunni um.

og venjuleg þess, þannig að það
sem skendur eftir ritanta: "er ni-
stá ritanta átt. 1869.

203 lög um viðskiptum m. v. d. H

stærri eða minni fjárhæðir
þess eða þess. Þessi lög eru gildandi
þess eða þess.

viðskiptum m. v. d. H

þess eða þess. Þessi lög eru gildandi
þess eða þess. Þessi lög eru gildandi
þess eða þess.

33 30 (og 31) samhl. stjór. 1874 33 29 (og 30)

(33 h) samhl. fmg. lög. 1867 33 39

33 33 (og 34) samhl. stjór. 1874 33 32 (og 33)

333: landstjórnun skal heimilt vegna
ambætti: stötu minnar at sitja á alþingi,
og á haun vith á at taka þátt: um vaxtunum
vís oft og haun vill, en vertur at öðru
lest: at gæta fmg. lög. — Þ þess öllum
vísun gæta landstjórnun vith vithvæðunum
af hvarum öðrum ambættismönnum landeins
um bot vith til at vera á þingi vís vegna og
at lita þvi: til skýrslu þess, sem honum
vith: at vithvæðunum. — At kvættisvith hafi
landstjórnun eta vís, sem haunur: haun etat,
þvi at vís, at þess vís sjálfvætt alþingis-
menur.

33 36 og 37 samhl. stjór. 1874 33 35 og 36

338: kleinilt er haunum alþingis manni
at vera vith: þess vith fmg. deildinni, sem
haun á vith: vithvætt vithvætt málfrú,
hinn hafi þess, og vithvætt þess um
skýrslu landstjórnun.

339 samhl. stjór. 1874 33 28.

340: þess fmg. deildinni vith: at eta
til at leggja vithvætt á vithvætt mál-
frú, þess gæta ^{þess vithvætt vithvætt} þess vithvætt þess til landstjórnun.

341: Fundir leggja fmg. deildanna og
hinn sammátt alþingis skulur haldun
í haunur hliót: þess gæta þess: eta
vith vithvætt fmg. menur, sem til til vith
vith: fmg. skýrslunum, hvarfist at öllum
etan fmg. menur vith vithvætt, og
skal þess vith þess vith vith, hvarfist
vith skulur málfrú: haunur hliót:
eta á hvarfist hvarfist fmg.

342: þess fmg. deildinni haunur alþingis og
hinn haldun þess skulur vith vith
hvarfist: vith.

1) Sker. heir einbænum 1864 II. 36 ff.

1) 1864 II. 36.

Leur mikið i heild.

3) 1864 II. 40-41

ut: ást. stj. fyrir frv. sínum er
þessi k:hefni t:l at fara en þó rétt
líklega af vöðslundunum fyrir fyrir.
þannleigi stjórnskráþinganna, at
það er talið leiða af stötu bólands
: ríkis og fjárlægt þess frv
at skemmtat þess er ut af
fyrir sig þessi af því, at alþingi
er þessi vögu tryggilega skipt, eta
a-m-k. er eg þess hvernig get:st.

Alment

(Um skipun alþingis) segir svo: ást.
fyrir stjórnskráfrv. at mætt er, at
þetta stjórnskráfrv. taki t:l greina breytingar
alþingis 1864/4 at því leyst: sem
þar hafi mætt hin réttstæðlega málfrvi
Bólunds, at svo mikið leyst: sem
þetta hafi mætt, og at því leyst:
hafi mikið verið skilgreint t:l, svo at
jafnvel þess ákvæntanir, sem mikið
svo er valdant at hagsældar sé, f.ang.
um skifting alþingis „: tver mál-
stofur“ hafa verið teknar i frv. sínum
segja þess, at alþingi hafi þetta svo
mikið: þess vorit.

Um einstakar greinar frv., segja þess
skilgra máli? segir m.a.
„Breytingin á 15. grein er byggð á því,
at það er mættalegt at taka fram þess
andam, um hvernig langan t:ma umboð
þess og þess alþingismanna
er gilt, en um það var engin á-
kvæntan: 22. grein alþingis, þar
sem þó valdast hafi verið at leyst
t:l, at þess grein skuldi vera t:l
þess, og vitanum ut 16. grein er
byggð á því, at þessi er réttur mætt

[Faint, mostly illegible handwritten text on the left side of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

segja þá, at töluþingurinn þar verði breytt
með lögum heldur en töluþingurinn : 15-grain
þar sem slept hefi verið in 17-grain
ákvörðuninni, sem alþingi hefti : sam-
þykkt, um at ergerinn verði : kosinn :
efri deild alþingis, sem ekki er ortinn
fyrirnefningur at aldri, þá er orðin til
þess ni, at þar sem á at velja 6
menn in 20, grain slík ákvörðun kosu
innanna af hundrua, at þar sleptu, at
þessu geti : þar er vit, at mestal þeirra
20 si ekki til 6 menn, sem eru annara
hafilegaleika, er gæra verður við fyrir til
þess at öðlast þat : : efri þingdeildinni,
fulltrúaþing sinnig alþingisþinginn "
--- "Huk þess at samþykkt hefi :
mögum of greinum þessum, þar sem al-
þingi hefti : sit efri þat, verði breytt
"alþingi" : "hvor þingdeildin um sig",
hefti les þat þat vit eiga at taka in-
talit in 50. grain alþingis : 10-grain,
einbeinn vegna þess, at þessu raunveru
þingdeildinni og kosningu þinna 6 þing-
deildanna þingmannanna : efri þingdeildin
er undan tekin, getur at eina ortit un-
talsmál um at alþingi gausi : eina
málfstafa : þar tilfelli, sem 10-grain
á vit. Þ þinni sitart nefndu greininni
hefti þar at ekki, gagnatatt alþingi, verði
geft við fyrir, at áður en unntalsmál
geti : ortit um at alþingi verði : lagafrum-
vep : eina málfstafa, þá hefti hvor
þingdeildin um sig hefti þat þessu
sinnum til unntatu, og vintit : at
áttata fyrir þar vera þat, at háðar
þingdeildinnar verða at álitart vera
þeirri jafubornu þattit : framkvæmd
lögjafarvaldrinn "

1) Niðmálaáskrift: skráin

áhrif af áhrifum Alft. 1869 II

78-86

Fyrir alþingi komu og 18 barnabók frá ginsuun heit um landsreis um stjórnaðit.

En þar er þess vegna til þingum um að þyðja lögum landsmanna fram og vitna semar beint í stjórn. 1869 og standa þar við þat, sem þat var samþykkt. Þá er í skráin, þá er í þessum í þinggjafarískum, um í þessum ískum, þar þar í Meila-ískum, skvat í þingit að fjölga skali þingmönnum og hafa þingit ískilt, en þá: 3 Meila-ískur skráin um þingit fram á tvöfalda þessum þess er þá at gata, at þat: er þessum-þinggjafarískur og Meila-ískur um at þess skrá, þar sem skali er minnst á þessu áttit: og hafa þar á mótta mangan undir skrifum sem þessum.

Þingit vildi á þessum stjórna. fallist og um þess lögur um. um málit er móg at vitna: ískit þess til þessum, þar þar ómögulegt at þessum einstaka átt. At stjórna þess: þat um þess, at ískit var at þessum þessum þessum þessum at sam-þyðja grundvöll þess, um þess þess: um þess átt um samband landsmanna og um þess vátgjafabreyttur skrá. þess þess óþessum. Þess þess til þess. um þess þessum vildi þess lögur þess alþingit 1871 þess-þessum þessum og þess frá 1867. var þess skilt um þess. þessum átt og þess: þess 1867 og í þess þess. þess var um áttit at um þessum þessum

en þessum átt: öllu at vátta til þessum sambandis

2) um stjórna þessum: skráin

Alft. 1869 II, 353-378 og

stjórn stjórna. 378-384, á samb

stjórn stjórna. 385-400

Laðla veldi á Íslandi

4) Aflpt. 1869 II - 383-384.

5) Aflpt. 1869 II - 386/347

6) Aflpt. 1869 II - 384.

7) Aflpt. 1869 II - 297-299.

metferð og gjöldum af someiginlegum
 málium skyldi ákveðið met lögunum, samb.
 læt: af alþingi og víkis þingi. Einnfr.
 at sömu metferð skyldi hafa af þjölga
 eiti: sérstaklega málium Íslands. 95.
 Viðvikjandi álygðinni var niðki um
 vátgjafum kálat, en sagt at á öllum
 málium, sem Ísland varðat: sérstak-
 lega og eðki utheimtu statfestingum
 þannuag læt: ^{landstjórnin, en læt: við h.} ~~statfestingum~~ álygð
 fyrir alþingi og skyldi álygðin vana
 ákveðin met lögunum. §11.

Fyrri utan þessi viðbótaváknast
 var frv. samþykkt at mestu ákveðin,
 einungis breytt ákv. um landvannarskyldu
 og vörn eðki aðrar burt. þannu
 fram fyrir utan þessar er ^{till} frá
 þingi Torberg um at fella niður
 tvískifting þingis og þatt
 breyta frv. i samvæmi við þat.
 Till. um at þjóðþjórnin þann.
 skyldu einungis vera 21 var
 feld met 18 atkv. gegn 8 og um
 niðurfelling tvískiftingarinnar met
 18 atkv. gegn 2.

Þetta var samþykkt, at af þannu
 vildi eðki ^{statfesting} samþykka frv. met
 breytingum alþingis þa at vata
 frá at þat væri samþykkt statfest.

Þetta var samþykkt, at af þannu
 sem vata um tvískiftingum
 á þessu þingi. þess er fyrst
 at segja, at: vól. um statfest. er
 eðki vikið at þessu atvif: enda
 vildi ut. at vikið væri felt: heit.

1) Alþgt. 1869 I. 716-717

Undirbúningur. 716-733.

2) Alþgt. 1869 II. 730

3) Alþgt. 1869 I 819-833

4) 1869 II. 820-21

þat er Bergur Thorsberg sem vitum
 fagst at deilda skiltingu þingmanns
 i undirbúningu um. um stjórnskrá
 útvar hann i, at bannarskráin sé
 komnar in 4 ljúðdæmum, en leggja
 á mót: fjöbágr þingmanns og deilda
 skiltingu. "Tvar þingdeildir og
 fjöbágr þingmanns eytur alþingis-
 kostnaðinn at: - mikil, tefur tímann,
 best: af því at mákin verða at gætt i
 gegnum tvar máktafyr, og kenna.
 verða sein gegnum efri máktafyr,
 því þar verður fátum i at skipta, og
 af því vel kann at verða ágreiningur
 milli máktafyrna. En mi er og
 samfarður um, innilega samfarður,
 at þetta fyrirborelag skeli veita þá
 frýggjingu, en til var atlast, og vilja
 því kalla mi at stinga upp i þeirri
 breytingu við 15. og 16. gr. frs., at
 tala þur. haldist i breytt, og at alþingis
 verði einungis ein máktafyr og
 mi er. þat er met því spavat stórfi,
 eftir því sem i stendur hjá okkur, og
 af ást. má sjá, at stj. hefir samþykkt
 uppást. alþingis um þetta 1867
 einungis af til hlitvænarssemi, en
 skeli af því hin heldi, at nokkurt
 veri umit vit þetta fyrirborelag,
 og er því líklegt, at hin munifia
 i, at samþykktja breytingu þessa."
Þórunn Þórunnsson heitar
 brtt. i líka átt.

Út i hlyktan um. um stjórnskr. 3 regin
glalldir Glv. Fr. at minnir at.
 at kann verði at líka, at þat
 sem þingit 1867 hefir stungit upp
 © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

5) 1869 I. 81-823

á og stj. síðan samþykkt, því eðli
eigi er at breyta. Sei vírt. st. a. m. k.,
at þingit eðli er at halda öllum því,
sem sambandslag er brennt á
um milli þings og stjórns.

Þorunnarfulltr. Regjist geta fallist
á þessa brett. um tölu þess. og
deilda skiftningar, því stjórnsir hefð
einsungis fallist á þessa deilda.
skiftningar vegna þess, at alþ. hefð
haldit heppi svo fastlega fram.
Hálist hefð: mög verit roth á ritanta
þingi, en roth er þá at geta þess,
at þingið bestnat uminn munda með
því at þessar brett. getu samþykktar
verta fleiri þessum viðisala
minni árlaga.

6) 1869 I. 84-825

Þorunnarfulltr. Þorunnarfulltr. eftir
því sem hefr stendur á, at tvískifta
alþingi ^{þess} af því leit: best: uminn
tímarspelli og bestnat, því til þess
þess: at euka tölu alþing. ; " hefr
vartan þat neutragalega "Element" sta
dri : dri máttstafa ; vör eignum skil þá
meinn. met stjórnsfræðilegri þekkingu og
sem engum ann háttis, sem : "þessum
lörðum, sem hefr "constitutionelt"
stjórnsform, sitja : dri máttstafum.
Gfi, vegum málauna munda því eftir
öllum þessum þvingum statum skil:
gráða vit þessa tvískiftingar á þinginu.
þat er því miklu réttara, at samanna
bæltana : einn máttstafa. þá trygg-
ingar gegn stjórnsformum uppist, og
hvitballek : met þert málauna, sem
at þert er til at hefr þáist met 2 máttstaf-
um og sem at vissu þert annarstatum,
þert hefr því skil. Stjórnsfræðileg leit: Þ

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

71A Sept. 1864 I. 815-b.

L töluvert

þessa skiftingu eftir þinginu en álitum
hann þi ekki heglafda, og þannar
þar, sem komur enn til þinginu
í þetta skifti; votta, at alm. er skift.
mítallinn; sei eina þrugging, sem
hvir verður við hölt, til þess at þynur.
þyggja fljótt vott; og statferðuleysi í
ályktanum þinginu, þegar stj.
sei at fát með þeim konung þjórn,
sem á þinginu sitja, sem eftir stótt
sinni hljóta at þekja betur en þing-
menn eftir höf, til málauna, og
sem slíki at geta gefit þinginu
manga þonar upplýsingar, er eft:
heft gagnar á hvi í meðferit málauna
og virkit þeirra, og eft vott þvi, at
þingit veri þynur við þann í ályktanum
sinnum".

Torfi Einarsson 71 hefur t á ritata
þingni hefur veri þvi með maktun, at
alþingi væri í 2 deildum, og sitan
stærðat enn man; at sri skodun
væri hvi ríttu: Hævi megi geta, at mal.
in þi vandastri meðferit, þegar þau si
þvíst vadd: einni þingdeild og svo
þalí atviri mjir menn vit þeim, sem
áttur hafi eldi heft af skifti: af um-
vaturum. "En þat er þi mest um
vert, at heurt mák vert: sem best
þegar, áttur en þat þannur sit sem
lög, og virðit mæi sngur skati,
þið þingit sngi þann af 20 málaun
og þatan af þleium í heurt senn,
þvi þat mundi áttur vinnu sig upp
með þvi, at sngi þvilt: at vera
granta: sama málaun heft eftir
annat. Þis hefta málþara, sem
gevt hefur verið gagnar í þingdeildun

[Faint, mostly illegible handwritten text in the left column]

9/11 Sept 1869 [816-8

er, að kostnaðarinn aukist, en
nóttarinn þeirra, sem 1867 voru gætt
h þingdeildum, vildu þá þjölager
þingmenninn, og væri þá litit
umit : tillit : til kostnaðarinn".
Þaradikt Lúcasson þá segir, að sei
virdist það eigi að eina vanitarvent
að taka linnar h þingdeildin burtu,
heldur virdist sé það bersjulega
strita á miti stötu Þerz Th.
sem íska barni Danastjórnar á
Íslandi, að vilja þvert ofan í bænd-
ingur linnar kostvirkta þagls., sem
þingmanninn hefði þá staðit
samhverpa eins væri að skilja og
sér, að vilja nema þá einu tveggjuna
burtu úr þingi þalendinga, sem sé
öumflýjanlegt skilyrti þarir þvi,
að þalendingar eigi löggjafarvald
og sjálfsþvott : skilid. hatu þar
agtit, að hann vitu vel, að Þ. Th.
muni eigi halda fast fyrir þessum
bott. sinnum.

[Faint, mostly illegible handwritten text in the bottom left column]

[Faint, mostly illegible handwritten text in the bottom right column]

Faint, mostly illegible text in the left column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

hvert vegarlest alþingi, undir einu og þátt
er samann komið, skal leggja framvörp
til laga um aukatekjurvar og aukagjöld
is á tveggja ára fjárhags tímabili
sem í lönd fer. Þessi framvörp til
fjárfundalaga skulu jafnan þvert þvert
máttu þingdeildinni til meðferðar.

315 samhl. 316 stjfrv. 1869

316 samhl. 316 1874

317 og 18 samhl. 318 og 19 stjfrv. 1869

319 og 20 samhl. 319 og 20 1874

321 samhl. 321 stjfrv. 1869

322 og 23 samhl. 322 og 23 1874

324 samhl. 324 1874 at þvertu

setning : . f. undir no hlv (1871) en verður
at öðru leiti: at gata þingdaga.

325-38 samhl. 325-38 1874.

329 þvertu þingdeildinni skal ákasta
til at leggja virskent á eitthvert mál-
efni, þá getur hún virat þvi til lands-
höfðingjans eða rätgjafans.

340 samhl. 341 stjfrv. 1869.

341 samhl. 341 stjfrv. 1869

342-58 skifta skali máli
heldur skali 60-61.

359: Rétt: sveitarfélaga til at
ráða sjálf málafnum sínum með um-
gjin stjórnarmannum skal skiptat með
lagabodi.

2 f þátt þvertu henta, at þá efri
þingdeild alþingis: þarðu afri stjórn
: sveitarmálafnum þvertu land allt,
má gerva þátt með lagabodi:

362 at efri alveg samh. 361 1874

Aka. um stundar sakir 33
1 og 3 tilsvorandi og i
stjfrv. 1874

Þingur alb. 1871 var komið þv. til
sveitarmálafnum, þv. þvi skuldu
skulpa hið „samveinada aurtarvit“
og skuldu: þvi kalla sat: ; amtmenn.
kristnir og 2 alþingismenn úr
sveitum af öðrum landsins, sem alb.
velur til þess. Skuldu „alþingit
til-samans“ bjósa þessa menn þv.
342 og 43. A lpt 1871 II s. 39-40.
Alþ. lög: þessir og lag: til. at
eitt aurtarvit gert: komið þvertu hvent
amt. og skuldu þv. sat: eiga aurtar.
og 2 menn komið af 3 skuldu málafnum
afri stjórn, r. l. 567 og 583, þingfrv.
345 og 46. og var tilskil.
þv. aurtarvit 415. 1872 344:
þv. komið til þv. A lpt. 1873 II s. 388

215

[Faint, mostly illegible handwritten text in the left margin]

á atlys. frv. er gengið út frá því,
at matan Ísland ebbi eftir eigin
beittu hafi þengit kort á, at senda fulltr.
á víkis þingit, get: þat ebbi komit til
muntals, at láta koma ábyrgt þessari
fram út nokkurn annan dómstól
en hertarótt víkisins. Ákv. um, at
komungru matti: ebbi náta ráðgjafa
og landshöfðingja þyris veisnir vegna
stj. lar. brats, hafi verið leyt vegna
þess, at slíku ákvat: um ráðgjafum,
af þess á annat bót þatt: þessu
get: at koma þyris í ábyrgtarb.,
og skv. tötu landshöfðingja skv.
frv. eigi þat ebbi út um laun

2) Sept. 1871 II 21

„ þar at þat þyris at vera arbi-
leitt í einstökum tilfellum, þegar
mann er kverðit til þessara sata
á þinginu, sem atlat er ávalt kon-
ungu at skipta, at kafa kort á, at
þara út yfir flokka embattismanna,
og þat yfir höfud þyris þyrist,
at vinna þorningarvald þarinn
út svo litlum flokk manna,
er 14. þyris breytt svo sem met
þarf í þessu þyris“³

3) Sept. 1871 II 21/22

Um vaxu sákrarrefudis þingins
segin, at rétt hafi þott at taka þat
beinlínis fram, sem á líta megi
sjálfrægt eftir réttum stjórnsvaldum
grundvallarreglum, at réttur þessara
til starfa sé bundinn út þann
tíma, sem alþingi stendur yfir⁴

4) Sept. 1871 II 22.

Um 59. gv. frv. segin: „ þar at ebbi
mann verða meiri venulegur manni
á þess, þessari um: efri alþingit

1) Prentaður Alft. 1871 II t. 95
 2) l.c. 199
 3) l.c. 206-207

Fyrir alþingi 1871 komu ymsar
 bærskráir um stjórnaðarmál.

Í sumum þeim er þess óskt, at
 alþingi verði: óskilt eftir sem áður, og
 regin svo: skránni frá þessum fundi
 og hefni Arnalds þess og hafi Arnalds þess
 umboð: fundarinn: „Í annan stað
 fyrst er ~~þessi~~ ~~þessi~~ engar veðjur
 ni tveggja, at tveggja þingum, at
 það sé tilvinnandi fyrir valninga þá,
 t: matöf og kostnað, er af þessum hlutum
 at leita“

Í þessum sambliða bærskráir er
 Suttur-Heilarygla, dags. 9. maí 1871
 regin svo: vitunlagsatritunum, at
 þess er óskt, at: væntanlega
 stj. frv. um stjórnaðarmál: þess þess
 sem þess virdist þess og „sér:“
 lagi þess, af frv. ljótur fjölgun þess
 manna og tveggja þess, en ákveðið
 heldur til tveggja þess laga skráir,
 at vandaðal verði: skil. hljótt til leita
 á einu þess, heldur augljóst fjöðvini
 eins og: frv. frá þessum, og síðan
 lokað á þessu máli, nema um þess
 máli, sem brátt lagi á, at: alþingi
 at mæga setja brátaþingalög, sem
 afvægt er: þá á næsta þess
 og þess undir staðfestingun þess
 og frv. at svo verði: um þess, at
 frv. til laga, sem þessa at: á þess
 verði: augljóst fjöðvini ári áður
 en þess skuldi væntast á þess.

Þá hefir og ánts fundur á Akar-
 leyri 16. júní 1871 samþykkt at
 óska, at skil. sé nema ein málefni
 alþingis. 4

4) l.c. 208.

219.

1) Fvó. alp. : alft. 1871 II
63-7647

2) Svó. Alit. skjal, um
fvó. s. 624 og 636.

Alþingi 1871 samþykkt: nokkur
breytingar á fvó. s. 624 um vitu. framk.
konungsvaldsins, og skýlki um landstjórn
leisethu á Íslandi hafa hafa á hendi
og fara með alla ábyrgð á stjórninni,
en vit konung höfð einungis erendvaki
með margri sérstakari stjórnarábyrgð
333-7. Til vara, af konungur geti ekk.
samþykkt þetta fvó., at á Íslandi verti
skiptur umleita meður konungur ábyrgð
hann fyrir alþingi, sam hafi sér vit höfð
stjórnar herra með ábyrgð fyrir alþingi

39: Konungur skilur saman vegna laga
alþingi samþykkt á. An samþykktis
konungur má fast eigi eiga setu lagur
en 2 vikur. Breyta má þessu með lögun.
§§ 10 og 11 Sambl. 336 og 7 1874.

§ 12: Konungur getur skilt: alþingi,
og skal þá stefna til nýrra konungur
áður tveir mánuðir séu liðnir, og
alþingi skipt saman nerta á aftur.
§§ 13-15 at því skil. sambl. 339-11 1874

§ 16: Konungur máttur menn og vitu
almenna uppgerð á sökun. Landstjórn
getur hann þann atvinnu máttat fyrir bot
á stjórnarskránni, at netri deild alþing-
is samþykki.

§ 18: Alþingi eiga set: 20 fjáðstjórnir
alþingismenn, og 6 alþingismenn, sem
konungur bætur til þingsetu fyrir
hvert niðt alþingi. þessu má breyta
með lögun.

§ 19: Alþingi skilt: at: deildir, efri
þingdeild og netri þingdeild. 3 efri-
deildirni: sitja 12 menn, 1 netri deild-
inni 14. þessu má breyta með lögun

Handwritten notes in Icelandic, including dates like 1874 and 1875, and various entries.

landstjórnarmynd. svo skal fast og á
valdi komunnar, ef neitri deild fengin
lyfti, at láta þara aðra menn fyrir
landsdómurinn eru gleyfi þá, er
komunni þykja hattulegir fyrir Ísland
áta gævott komunnar mikil.

3350-63 skifta dæmi mála.

364: Rétti: sveitarfélögunum til at
náta sjálf málefnum sínum met um-
sjón landstjórnarmanna skal skipt
met lögunum. - Ef fast þykja herta, at
þá þri þingdeild alþingis: henda gíf-
stjórn: sveitar málefnum fyrir allt
land, má gæva fast met lögunum.

3365-66 skifta dæmi mála.

367: Uppist: hvort heldur er til
bætur á stjórnarstar-
fessum, má þara upp best: á vegu-
lagu alþingis og auk-alþingis. Má
uppist. um bætur. á stjór. samf.
þessum þingd. skal slita alp. þá
þegar og stjórna til almennu þess
inga af nýju. Samf. hit nýbarna
alp. á kvörtunina öðru, og má
þess stöðfesting komunnar, þá hafi
þess gildi sem stjórna lög.

Alþ. um stundar sakir 9 3 1 og 2
sæm. 1874 1 og 3.

Fyrir brenningum þeim sem hefur skiltra reistöku máli eða þessari ást. þarðan:

Um þessari þingtingu er sagt, at þó vider manni þærta af raunum tími, einbein þar sem gert sé við þingiv tviskiftu þinggi'

1) Alþt. 1871: mál. n. 439 og álskj 627-628

At setja „slita“ þingiv at „legra uppi“ þing regiv at sé ríttara máli, og þarð samþafat sem ortabreyting in atkvgr.?

2) h.c. mál. 439, álskj. 628

Aker. um máttun landstj. talit leita af þvi þingivkomul., sem samþ. helvi veit um völd þann og álskrat.?

3) h.c. mál. 439, álskj. 628

Um 318 regiv, at þingivinu vird: at met sagnleat, at tölu komungkj. þun. megi bresta sem þjótþjörvina, 4

4) h.c. mál. 439, álskj. 628

Um 319 regiv, at þat þufði eigi megi leat at tölu þun. i þessari deild megi bresta met lögeum, met þvi at álit: f sé, at i stj. skv. eigi at vera þein þeinuð til at bresta skiptu alþingis ger. samlega, af tviskiftung þingivis skv. þv. regvart meitar lagkvam.?

5) h.c. mál. 439, álskj. 628

Um 322 regiv, at áker. um utanþjör-ðæmismann orþv. vird: at óþarf, þar sem þessari sé gert við þingiv þinnu gægnstata og áker. þeliat: raun og vera i þingta þalla gveinannar. Alkur á mót: vandragnleat at regia, þve þessari komungar þjótþj. þun. skuli gilda i þessu skift: 6

6) h.c. mál. 440 og álskj. 629

Um ofrinn þinnar fösta þjörþagsátt. umar regiv, at manni þafi sétt annmerka þessari og afþvigt: frá stj. skv. annara þjótta, þar sem löghundin komungstj. er á þessari, og þessu: þinn þessu til at þærta og takmerka þjörveit. ingar með alþingis um af - Allos þjótþj.

225.

Brutt., sans hin skifta veitur Jökull
og feldur voru 1871, voru þessar:

Till. frá Sigurði: Gunnarsyni um
at fjöt björnir fíngrumur yrðu 21
var feld met 18 atkr. gegn. 6

Þá sögðu: Georger Th., Eggill Eggilsson,
Gudm. Einarsen, Pétur Pétursson, Sig.
Gunnarsson, forður ~~Gunnarsson~~

Þá sögðu: Eir. Skuld, Gladd-Gr. Fri.
Pæn. Sv., Dav. Gudm., Eir. Gottsk. i.
Eirinnur Th., Gladd. Guis., Gladdi Gladd.
Egillinnur Pétursson, Guis. Eglathin, Guis.
Eirist., Guis. Pét., Ólafur Pálsson,
Páll Pálsson, Steinar Eiríksson, Steinar
Guinsson, Torfi Einarsen, Guininnur
Gottvarsson.

10) R.c. 544-545

Skabi greiddi atkr: Guis. Sigurðsson 10

Till. frá Guis. Péturssyni um at
þoruglj. voru komin „fyrir hverna
þ ára tíma“: staturin fyrir „hvert
nith fíng“ var feld met 12-10.

11) R.c. 545.

Till frá Guisurði Gunnarsyni:
„Alþingi veitir mál sein i vinnu
lagi. Þessu má breyta met lögunu“.
Feld met 17 atkr. gegn 8. 12

12) R.c. 545

Frá sama störf varatill. at q yrðu
i efri deild og 18: metri, sjálffallu
met ákr. um tölu þann. 13

13) R.c. 545

Frá sama: „Alþingi þijs met óbund
num þorungum meuru iu sinnu
flakli: hina efri fíngdeild, hvert
sinn er þat, kemur saman. Ni
vertur sat: laurt i efri fíngdeild
um fíngt: man, og þjóra þá hatar
fíngdeildir: spursinnu man i
þat sat: iu metri deild“. Feld met
19 atkr. gegn. 14

14) R.c. 546

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

1) Aukt. 1871 I. 783

vandvirkeni; þá muni laga setning og síð
koma út mannfjöldi á þingi; at þá skapi
sem hann ekki landinn kostnað. Skilur
ekki annað en þingið sé full fjölmenn fjnir
nó fátaka þjóð. - Triskiftung þings
á dæmi ^{venna} annastíð. tafans og kostnaðar-arká
Triskifta þingið hafi átt erfitt upphráttar.
1867 megi segja „þat hafi verið bænd frá“
og: ást. stj. fr. 1869 hafi stj. at einu gengit
nautulega at þvi. Segist hafa lítit skyn
á þetta mikla gægn, sem triskift þing eigi at
gæva, en sé skilgjist, at þing: einu lagi með
götum þingakjöfum get: ort: t vel fært at
setja gót lög. enda get: þat afvit: t at þat
t: h mesta þings löggjaldingur: miklum
vandamánum og byrja þau þjóðinni mikla
þingur. - Har at byrja með þanni þing-
mánum og einföldu þingi, og bresta
þessu ritar af þat þatti áritandi, en at
byrja á þessa stj. og þessu svo t: h
þessu lögra. þá muni vildur skifta
þingurum: þessu deildur þessu: ekki at
þjóla þau. t: h þess; heldur, at þ. a. g. m.
þ. g. muni: afri deild get: gert ^{þessu miklit} þessu gægn
: gótri laga setningur og 12, og þat
þessu á um 18: netri: stat 24. - Síð
vint: t ekki als kostur vait leyt, at allir
þg. þjóðir, skuli: eiga set: : afri deild,
holt vanni þessu þingi, at þessu af þessu
vanni: netri deild: þessu muni þessu
þessu hinstu þessu og ágakustu þessu
þessu, og sé vart þessu netri deild
at þá eugan af þessu.

Þessu. f. sig' segist aldrei kafa
verit triskiftung þings sévlega með-
maltur og þvi at mörku sig. þ.
þessu, sem þetta. þ. a. g. hafi
ekki viljat bresta þessu, þessu at
þessu hafi sjálft 1867 þessu þessu

[Faint, mostly illegible handwritten text in the left margin, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

Liaasagum stjórnmálinum

218-c-784-785

3) 218-c-893

4) 218-c-895

upp og 1869 atlygt þat, og gat: listið, og
útlæt, líkt væri ástæðan laurt hvítkjúdi,
enda get: menn varla meitað því, at nokkur
tunnaggingu sé þá fölegin í þessum fyrirkomu.
lagi, þá e-t-o. megi segja, at þat sé ekki
áritandi. Talar sjálfur hertuast, at
moldernis hinna bj. kjörnum eigi set: i metni
deild, þá ne. hafi ekki viljót mæla ák. þv.
um þetta, end hafi ne. álit:ð, at stj. hafi
þaríð rétt og byggilega: því, at hin hafi
ekki hendið korningu hinna bj. kjörnum
vit emb. menn eina.

Þor Björnsson 2: 9 þv. 214 er ák. at
kornungur skuli bjösa þingmenn þv.
hvert niðt alp., en þar á mót: eigi víst
þv. hinna þjóðkj. at gilda þv. þv.
"Há er svo ák. at hinir bj. skuli
eiga set: i hinum afri þingdeild, og þar sem
líkum von til at þv., en þar sitja, megi
hít svo nefnda "conservative element":
þingirn, eta vert: þartheildarni vit þat,
sann er, þá skil og eigi, hvi þv. skuli
eigi verða kornir nema þv. eitt þv.
og eitt þv. i reyni".

Blasunarskiltur 3 segir at ák. um afnám
þatv. þv. þv. þv. muni m. a. still.
ákv. verða til at spilla málinu.

Þingurður Gunnarsson 4, heldur at þ. m.
tala sí, sem hann st: nagi upp á sé nagi.
leg, eta a. m. k., heldi hann at þat sé þv.
dennu þv. álitirn. Trúskiftin 2 þingirn
hafi eitt uppdráttar 1867 og þá
hinn vót: afnám á 1869 er "öllur var flaut.
vót af þv. þv." gat: hann ekki álit. þ
þat vörnum þv. nauðsyn þv.
þv. megi vót þv. at af þv. verði
eftur þv. emb. m. þv. og þá vót
menn og megi þv. þv. in þv. og vót
sér óvát þv. at þv. eigi allir setu i afri þv.

1) Bændarbráttur
ann þrettátta : alft. 1873
II. 115-145

2) l.c. 138.

3) 1873 I 54-61.

4) mál. á samt frv. nr.
1873 II 185-203.

5) atburði. 1873 II 224-33

Fyrir þeirra 1873 var óbent stjórns-
má stjórnsráði lagt. Þess vegna
komu einn fremm einartan bændarbráttur
frá þingvaldahlundi og janssun heitum
landríis um stjórnsráðið:

Zinnis : ~~tekkinn~~ þeirra, samþlyða
in Norðan. Málavísun, er víkið at
þvi, at alþingi vert: heft sem óbrotn
ast og óskilt, og at heft vert: til þess
borit met töföldum kosningum, og
frv. til nýjra laga frá fyrsta löggjafar-
þingi og framvegis vert: auglýst
þjóðinni allri, áður seinast send
vert: frá þinginu til kosning-
gildinga. 2

Hafud var borin til at alþega þessan
bændarbráttur og málið : heild 3. þandi
nefndin frv. til stjórnsráðs. á samt vara-
till. 4. Vora till. nr. um frv. samþ.
ólveystan, en varatill. met nokkrum
breytingum, sem nr. heft: rjálf
fallist á og fram borit á samt þeirum
skal ni skilt frá frv.

Þ 1. gr. var áker, at ~~Ísland~~ hefti
borung og borungarftir samann vit
Danmörku. Þ 2. gr. vora nokkran
áker um borung sem giltu : Danm
rjálf skuldu og gilda hér. - En
áker skuldu menn komu sér samann
um þessu innar mál fr þessu
skuldu vera samráðgjaf og á þessu
hátt Ísland skuli taka þátt í þessu,
þv. 3.

Þá var á bent: at kosningar
skuldi hafa jafn á Íslandi og
vit blit þess skuldu vera stjórns-
ráðs, sem hafa á hendur þessu
stjórnina og hafa alla ábyrgð á

heini gegn vant alþingi 33 7-10.

311: Stjórnarherra má ábera fyrir ambattisvektur þeirra. Alþingi getur ábært þá, en landsdómur skal dæma þá.

312 skifti daki máli

313: Konungur máttar menn og veitir almenna uppgjöf á ríkum. Stjórnarherra getur hann þar ástíðis ráðat fyrir brot á stjórnskránni, að metri deild alþingis samþykki.

3315-11 samhl 339-15 þingfrv. 1871, að þá breyttu, sem kemur af jarldómurum og framfar. hefur á konungsvaldi og at reglulegt þing má mi sitja í 12 vikur, en samþ. konungs.

321: Á alþingi eiga sat: 36 kjörtkjörin alþingismenn. Tölu þeirra má breyta met löggjafar.

323 samhl. 319 þingfrv. 31871.

324: Á því deild alþingis kjösa þingmenn óbændurum þorringum in sínum flokki til 6 ára, en þeir komu saman: fyrsta sinu, eftir at nýjar þorringar hafa farið fram þá má svo þing kjösa um 40 ára at aldri.

Má verður sat: þingmenn: því þingdeild autt, á metan á kjörtíma standur, og kjösa þá bítar þingdeildin: samþingum þingmann in metri þingdeildinni: sat: hefur.

3325-26 samhl. 3321-22 þingfrv 1871, þá: 326: f. „Þorringar alþingismanna“: sat „Þorringar kjörtkjörin alþingismanna“: 327: f.